

LBRIS

We know
books

CĂTĂLIN RANCO PIȚU

**MINERIADA
S-A NĂSCUT LA REVOLUȚIE**

Evenimentele din 13-15 iunie 1990

LITERA
București

*Cel care are puterea să te convingă să crezi
absurdități are și puterea să te convingă
să săvârșești acte de injustiție.*

VOLTAIRE

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

*Mineriada s-a născut la revoluție
Cătălin Ranco Pițu*

Copyright © 2025 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Ilieș Câmpeanu
Corector: Georgiana Enache
Copertă: Flori Zahiu-Popescu
Tehnoredactare și prepress: Marin Popa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PIȚU, CĂTĂLIN RANCO

Mineriada s-a născut la revoluție:
evenimentele din 13–15 iunie 1990 /
Cătălin Ranco Pițu. --
București: Litera, 2025
ISBN 978-630-342-875-8

CUPRINS

1	Minerii și <i>Dicționarul Explicativ al Limbii Române</i>	7
2	Despre ideologia comunistului care deține puterea	11
3	Ion Iliescu, „emanat” al Revoluției din decembrie 1989	21
4	27 decembrie 1989. Se întrezărește mineriada!	41
5	Începutul anului 1990 și cele două „mineriade mici”	53
6	Fenomenul Piața Universității sau „Golaniada”	71
7	Planuri, pretexte, provocări, dezinformări, manipulări, violență, moarte	93
8	Monstruoasa Mineriadă	143
9	Moștenirea dureroasă a mineriadei din iunie 1990	203
10	În loc de epilog	221

MINERII ȘI *DICȚIONARUL EXPLICATIV AL LIMBII ROMÂNE*

Într-una din zilele lunii iunie 2024 l-am întrebat pe fiul meu Tudor, care are 22 de ani, dacă știe ce reprezintă cuvântul *mineriadă*. Mi-a replicat că nu. Răspunsul nu m-a surprins – probabil că o imensă majoritate a tinerilor de această vârstă nu cunosc semnificația acestui cuvânt care, de altfel, apare în *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*. Chiar așa, conform DEX, *mineriadă* înseamnă „*deplasarea minerilor, în număr mare și în mai multe rânduri, în cursul deceniului 9 al secolului XX în sau spre București, însoțită de acțiuni violente*“. Ce optimist e DEX-ul! Cu câtă siguranță suntem informați că acțiunea intitulată *mineriadă* s-a epuizat la finalul secolului trecut, ca și când am vorbi despre o boală de mult eradicată care e imposibil să revină în lumea civilizată. Doar că, acolo unde e lipsă de educație și de civilizație, anumite boli considerate de mult dispărute revin. Iar acolo unde nu există curățenia morală a clasei politice, ar putea reveni și *mineriadele* sau ceva similar.

În aparență, strict din perspectiva limbii române, cei care au generat fenomenul numit *mineriadă* au adus plusvaloare limbii noastre materne, ceea ce pare a fi un lucru nobil, având în vedere că acest cuvânt a îmbogățit vocabularul nostru în anul 1990. Mai mult, jurnaliștii străini veniți în România pentru a relata despre ce s-a întâmplat la București în iunie 1990 au tradus în propriile limbi cuvântul *mineriadă*, așadar patrimoniul lingvistic internațional a avut de câștigat de pe urma celor petrecute în țara noastră. Remarcabil!

Din păcate, exact când scriu aceste rânduri îmi vin în minte imagini a ceea ce înseamnă de fapt *mineriadă*. Grupuri de mineri înarmați cu bâte mărșăluind arogant prin București. Figuri primitive făcând legea pe străzile capitalei României. Distrugerii. Femei, bărbați, tineri și mai puțin tineri, bătuți cu bâtele, cu pumnii și cu picioarele. Vânătoare de oameni în plină zi. Fețe pline de sânge. Frică, panică, prostie și ură. Studenți și profesori universitari imobilizați de niște brute, loviți violent de alte brute. Români instigați la ură împotriva altor români. Români bucurându-se că alți români sunt maltratați. Comunicate mincinoase ale liderilor politici și militari care au instigat la luptă fratricidă. Acțiuni provocatoare. Un miner cu privirea secată de orice urmă de inteligență dând un interviu unei jurnaliste și povestind cum la „peneleu“ și la „penetecedeu“ a găsit arme, droguri, valută falsă și o mașină de scris automată. Ion Iliescu mulțumindu-le minerilor pentru spiritul civic deosebit de care au dat dovadă. Dezinformare prin intermediul mass-media. Toate acestea și multe altele înseamnă *mineriadă*! Altfel spus, *mineriada* este o pogorâre a Evului Mediu întunecat și grotesc asupra capitalei României, la final de secol XX.

Așa că, limba română nu s-a îmbogățit prin apariția acestei noțiuni, ci a fost mânăjită pentru totdeauna cu o mizerie oribilă, tot așa cum, păstrând proporțiile, cuvântul „holocaust“ reprezintă o rușine eternă adusă umanității.

Mai e ceva. Rememorând imaginile descrise în paragraful precedent, am realizat încă o dată anumite asemănări izbitoare între *mineriada* din iunie 1990 și ce s-a întâmplat timp de o săptămână, începând cu data de 22 decembrie 1989. Nici nu putea fi altfel, având în vedere că izvorul tuturor acțiunilor ce au debutat la 22 decembrie 1989 și al celor din 13–14 iunie 1990 s-a regăsit în suflelele negre ale acelorași personaje, ajunse la puterea totală în statul român prin crimă, minciună, dezbinare națională, trădare de neam și de țară.

Tot în vara lui 2024, în timp ce mă plimbam prin Timișoara natală, am recitat ce este inscripționat pe o placă din marmură

de pe fațada Operei, clădire simbol a Revoluției din decembrie 1989, și anume: „Vouă, celor care, mulți sau puțini, cândva, veți trece, neliniștiți, peste urmele noastre, ale celor care am fost generația lui decembrie 89, un singur gând: România“. Acesta este mesajul unor adevărați revoluționari. Mă întreb, oare cei care s-au jertfit în decembrie 1989 și-ar fi dorit îmbogățirea limbii române prin apariția cuvântului *mineriadă*? Dar, oare, cei care au condus România începând cu data de 22 decembrie 1989 au avut vreodată cu adevărat un gând profund bun pentru România și doar pentru România? Din punctul meu de vedere, răspunsul pentru ambele întrebări este un *nu* categoric.

Am fost șeful Secției Parchetelor Militare și cunosc bine probele administrate de colegii mei în ceea ce generic se numește *Dosarul Mineriadei din iunie 1990*. Nu am lucrat direct la dosar, însă cunosc foarte bine starea de fapt și cronologia evenimentelor, astfel încât am putut să-i explic fiului meu ce s-a întâmplat acum 35 de ani. Poate că trebuia să-i povestesc mai de mult despre această filă rușinoasă a istoriei naționale, însă nu am făcut-o, deși cred sincer că mai ales tinerii trebuie să cunoască realitatea acelor zile dramatice de la mijlocul lui iunie 1990. La fel cum tinerii trebuie să știe ce s-a întâmplat la Revoluția din decembrie 1989. De altfel, după cum voi argumenta, cele două evenimente au multe în comun.

Cititorule, tot ce voi prezenta mai jos este fidel adevărului. Desigur, îmi voi exprima și convingerile personale cu privire la drama națională din iunie 1990. Poate ai citit și prima carte scrisă de mine, *Ruperea blestemului*, o carte despre Revoluția din decembrie 1989. Ei bine, la începutul acelei cărți i-am îndemnat pe toți cei care o vor citi să analizeze ce am scris pentru ca mai apoi, pe baza raționamentelor personale, să tragă concluziile cuvenite. La fel voi proceda și acum. Așadar, cititorule, citește, gândește, analizează, raportează-te și la experiența personală, deliberează și apoi concluzionează.

Să începem!

DESPRE IDEOLOGIA COMUNISTULUI CARE DEȚINE PUTEREA

Scopul acestei cărți nu este examinarea în profunzime a ideologiei comuniste sau a istoriei comunismului – au făcut-o destui istorici, incomparabil mai bine pregătiți decât mine. Totuși, o minimă analiză cu privire la ideile, concepțiile, filosofia, idealurile și crezurile comunistului (mai ales ale celui care deține puterea) este necesară pentru o eficientă înțelegere a fenomenului violent numit *mineriadă*.

Comunismul reprezintă ideologia al cărei scop este construirea unei societăți comuniste, a unei ordini sociale fără clase, fără proprietate privată, în care mijloacele de producție sunt deținute în comun, iar bunurile sunt împărțite în funcție de nevoi. Comunismul a fost prezentat ca o etapă superioară de dezvoltare a societății, la care se poate ajunge doar prin tranzitarea socialismului, etapă intermediară obligatorie caracterizată prin deținerea de către proletariat a controlului asupra politicului și economicului. Ideologii comuniști considerau că socialismul urma să înlocuiască exploatarea omului de către om, specifică statului de tip capitalist, cu un nou sistem, ceea ce implica în mod obligatoriu o atitudine ostilă față de orice alt sistem politic. Desigur că, în timp, partidele comuniste și liderii acestora au evoluat, însă, pentru adevărații comuniști, idealurile comunismului au rămas neschimbate, cel puțin până în 1991 (anul prăbușirii URSS).

Probabil, majoritatea oamenilor consideră că doctrina comunistă este strâns legată de Rusia. Cu toate acestea, deși Rusia a devenit primul stat comunist din istorie (1917), bazele teoretice ale

URDIS We know
 sistemului comunist au apărut în Europa Occidentală. Părintele comunismului a fost germanul Karl Marx, un intelectual veritabil care, printre altele, a scris *Manifestul Partidului Comunist* și *Capitalul*, lucrări fundamentale pentru ideologia comunistă. Aceste cărți, veritabile biblii pentru liderii comuniști, au fost publicate cu sprijin financiar venit din partea altui intelectual german, Friedrich Engels, care a aderat sincer la noua ideologie. Din păcate pentru istoria lumii, un mare adept al marxismului a fost inclusiv rusul Vladimir Ilici Lenin. Apoi Lev Troțki și Stalin (Iosif Vissarionovici). Toți aceștia, în timp, au devenit părinți ideologici pentru Mao Zedong, pentru Pol Pot, pentru Fidel Castro, pentru Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru Nikita Hrușciov, pentru Erich Honecker, pentru Leonid Brejnev, pentru Nicolae Ceaușescu, pentru... Ion Iliescu.

Ei bine, acolo unde s-a manifestat, ideologia comunistă a sacralizat violența extremă, iar adepții ideologiei comuniste au exterminat întregi categorii sociale în numele falsei lupte pentru drepturile proletariatului. Comuniștii de pretutindeni, cu precădere cei care dețineau puterea politică, au acționat cu profundă ură și dispreț față de statul de drept, de libertate, de democrație, de demnitatea umană, de proprietatea privată și de drepturile omului. Aceasta este o realitate infailibilă. Scriitorul rus Vasili Grossman a rezumat perfect când a spus că „Sinteza dintre absența libertății și socialism a trăsnit lumea mai tare decât descoperirea energiei atomice“.

Istoricul și scriitorul francez Thierry Wolton, în excepționala lucrare *O istorie mondială a comunismului*, a spus că „Violența este parte intrinsecă a regimurilor comuniste. Pentru comuniști există *inamici exteriori*, acele puteri imperialiste care refuză emanciparea popoarelor, care invidiază paradisul socialist. Există însă mai ales *inamici interiori*, toți cei care doresc să restabilească exploatarea, să-și ia înapoi bunurile de la săraci, să impună legea celor mai bogați sau, pur și simplu, toți cei care refuză să urmeze cursul istoriei. Caracterul universal al doctrinei comuniste a jucat un rol

hotărâtor în capacitatea sa de distrugere, iar întruchiparea utopiei de către regimul sovietic a amplificat fenomenul. Din loialitate față de *patria socialismului*, toți comuniștii au preluat de bunăvoie același model, au arătat supunere față de comenzi emise în cadrul unui centralism rigid la care au aderat cu entuziasm adepți din lumea întreagă. Partidele și țările comuniste puteau să difere unele de altele, păstrându-și totodată apartenența la aceeași specie, și de aici dorința de a le aduce laolaltă, într-o istorie comună, pentru a scoate în evidență caracteristicile lor genetice unice. Dorința de a-și impune propriile dogme, în ciuda greutăților întâmpinate pe teren, i-a determinat pe conducătorii comuniști să silească tot mai agresiv populația să se plece în fața sistemului, permițându-le astfel să-și urmeze himera și să-și statornicească stăpânirea. Aplicarea forțată a modelului a aruncat fiecare țară cucerită într-un război civil permanent în care puterea se confrunta cu restul societății.“

Despre violența extremă a ideologiei comuniste a scris remarcabil inclusiv istoricul rus Edvard Radzinsky, în cartea intitulată *Stalin*. El a arătat că „După moartea lui Stalin, în apartamentul său din Kremlin au rămas mii de cărți. Aici erau operele celor pe care el i-a ucis: Troțki, Zinoviev, Buharin. Cărțile lor, confiscate pe întregul teritoriu al țării, au continuat să trăiască pe rafturile bibliotecii sale. În perioada guvernării lui Hrușciov, biblioteca a fost desființată, fiind păstrate doar cărțile în care se găseau însemnările lui Stalin. Iar Stalin cel scump la vorbă a lăsat o mulțime de însemnări. Stau în Arhiva Partidului și răsfoiesc două cărți din biblioteca lui Stalin, ambele despre teroare. Prima, cartea lui Troțki *Terorismul și Comunismul*. Peste tot unde autorul preamărește teroarea și violența revoluționară, Stalin notează cu entuziasm: *Așa! Preciș! Așa!* A doua carte este a socialistului Karl Kautsky, *Dictatura Proletariatului*. Conducătorii proletariatului – scrie Kautsky – au început să recurgă la mijloace sângeroase, la teroare. Aceste cuvinte au fost subliniate de Stalin, iar alături a notat *Ha!Ha!*. Totodată, Stalin a scris *nota bene* în dreptul cugetării lui Karl Marx care a spus că *Există un singur mijloc de a scurta,*

URDIS | We know books
de a reduce convulsiiile societății vechii, sângeroasele dureri ale face-rii noului, teroarea revoluționară. Stalin și-a învățat lecția, teroarea reprezintă cea mai scurtă cale spre noua societate.“

La rândul său, istoricul Matthew White s-a dedicat unui amplu studiu prin care a analizat cele mai mari orori din istoria umanității. Pe baza studiului a scris scilpitoarea carte intitulată *Marea carte a inumanității*. Investigând comunismul, White a concluzionat: „Problema principală este că toate regimurile comuniste din istorie au omorât foarte mulți dintre propriii cetățeni. Dacă ar fi existat doar una-două republici populare rele printre câteva decente, s-ar putea accepta ideea că acele *mere stricate* creează o impresie proastă despre întreaga mișcare, dar, de vreme ce absolut fiecare regim comunist din istorie a adus moarte și prăpăd, se pare că există un defect undeva prin sistem. Regimurile comuniste au fost însoțite de cinci valuri de omoruri în masă.“

White arată că primul val de omoruri în masă a fost reprezentat de războaiele civile (revoluțiile) prin intermediul cărora rebelii marxiști au preluat puterea în diverse state. Violențele provocate de comuniști s-au soldat cu un total de 21 000 000 de decese. White constată un aspect interesant, afirmând că „spre deosebire de fascism sau de altă formă de represiune, comunismul nu a pus niciodată stăpânire pe o democrație liberă. Se pare că votul imunizează o societate împotriva comunismului“. Mi-ar plăcea ca această concluzie să intre în conștiința românilor.

Al doilea val de crime în masă a avut loc după ce comuniștii au preluat puterea, când „noii șefi i-au executat pe slujbașii vechiului regim“. Epurarea s-a soldat cu 3 000 000 de persoane ucise.

Al treilea val a fost reprezentat de redistribuirea pământului (colectivizarea forțată), strămutarea unei părți a populației (deportările în masă) și restructurarea economiei, acțiuni care au provocat înfometare în masă. Totalul deceselor a ajuns la 41 000 000.

Valul următor a însemnat epurarea moderaților din interiorul partidelor comuniste și concentrarea puterii în mâinile unui singur dictator, operațiune în urma căreia au fost ucise 8 000 000 de persoane.

În fine, valul al cincilea a privit represiunea împotriva celor care se împotriveau din interior partidelor comuniste, represiune soldată cu 3 000 000 de decese.

White continuă și subliniază că „Nu toate regimurile comuniste au trecut prin aceste cinci etape. Unele au avut o istorie mai simplă, iar altele una mai complicată. Dar în toate regimurile comuniste s-a murit în lagăre de muncă și în închisori. Pentru cei care preferă totalurile defalcate pe țări, iată niște estimări rezonabile cu privire la numărul celor care au murit sub regimurile comuniste din cauza execuțiilor, a lagărelor de muncă, a foamei și a purificărilor etnice: China – 40 000 000, Uniunea Sovietică – 20 000 000, Coreea de Nord – 3 000 000, Ethiopia – 2 000 000, Cambodgia – 1 700 000, Vietnam – 365 000, Iugoslavia – 175 000, Germania de Est – 100 000, România – 100 000, Cuba – 50 000, Mongolia – 35 000, Polonia – 30 000, Bulgaria – 20 000, Cehoslovacia – 11 000, Albania – 5 000, Ungaria – 5 000. Total aproximativ: 70 de milioane de crime. Acest total nu cuprinde cei 21 000 000 de morți surveniți în timpul războaielor civile care i-au adus pe comuniști la putere“. La finalul analizei, Matthew White a concluzionat că regimurile comuniste au provocat mai multe decese decât cele înregistrate în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Cumplit! Doar că asta nu e tot. Nici pe departe. Studiul lui White nu cuprinde victimele comunismului din ultimii ani. Mă refer la victimele rezultate în urma dictaturilor unor lideri care își exercită dictatura chiar în timp ce scriu această frază, cum ar fi Vladimir Putin sau Kim Jong Un. Apoi, studiul nu se referă nici la traumele teribile suferite de familiile celor aproximativ 100 000 000 de persoane ucise de comuniști, adică părinții, copiii, soții, frații celor omorâți. Studiul nu se referă nici la toți cei care au fost privați de libertate (pentru motivul că nu s-au supus regimurilor comuniste) sau la cei bătuți, umiliți, terorizați, privați de drepturi elementare, înfomețați, ținuți în frig și în întuneric, îndoctrinați cu o ideologie absurdă etc. Sigur, studiul nu a luat în calcul nici morții din România surveniți în intervalul

22 decembrie – 31 decembrie 1989 sau victimele survenite în timpul mineriadei din iunie 1990. Dacă așa privim lucrurile, rezultă că violența comunistă a produs multe sute de milioane de victime, poate chiar un miliard de victime sau mai mult. Reține atenția faptul că aceste victime nu au survenit în confruntări armate cu un inamic extern al statelor comuniste. Nu, comuniștii au provocat toate tragediile menționate împotriva propriilor cetățeni, considerați „inamicul intern“ deoarece nu erau comuniști sau nu erau de acord cu politicile interne. Asta înseamnă comunism! Bine că visul lui Mao Zedong – „Trebuie să cucerim planeta! Obiectivul nostru este planeta!“ – nu s-a îndeplinit, iar acest lucru îl datorăm democrațiilor din Europa de Vest și din America de Nord.

Atât de mult mi-ar plăcea să am puteri supranaturale și astfel să-i fac pe toți cei care în prezent preaslăvesc sistemul comunist să simtă timp de o secundă durerea resimțită de victimele mai sus-menționate. Doar o secundă. Apoi, i-aș întreba pe acei care susțin că era mai bine „pe vremuri“ cum stă treaba cu utopia criminală numită comunism.

Doresc să fac o precizare. Consider că fiecare om are libertatea alegerii cu privire la ce să creadă, fie că vorbim despre crezul politic sau despre crezul religios. Liberul-arbitru ar trebui să reprezinte o stare de fapt pentru fiecare individ, indiferent de tipul societății din care face parte sau de condiția lui socială. Orice om care alege să creadă în comunism este liber să o facă, fără ca alegerea să fie socotită imorală sau ilegală. Desigur, ar fi ideal ca alegerea comunismului sau a oricărei alte ideologii să fie întemeiată pe o bună informare prealabilă. Scriitorul american Neale Donald Walsch, în cartea sa *Conversații cu Dumnezeu*, conchide că „Dumnezeu a creat procesul vieții și viața însăși așa cum o cunoști. Totuși, Dumnezeu ți-a dat liberul-arbitru să dispui cum vrei de viața ta“. Foarte corect spus! Omul beneficiază de liberul-arbitru pentru a dispune de propria-i viață, nu de viețile altora. Or, tocmai asta e problema cu liderii comuniști – au impus ideologia comunistă cu forța, iar 100 000 000 de oameni care au iubit libertatea în detrimentul comunismului au murit.

Revin la Thierry Wolton și la a sa carte *O istorie mondială a comunismului*. Istoricul a arătat că „Pe măsură ce a câștigat teren, ideologia comunistă a fost pusă în aplicare cu tot mai multă intransigență. Fiecare nouă generație de conducători comuniști se baza pe experiența predecesorilor și pe practicile celorlalte regimuri pentru a-și perfecționa propriile metode de teroare, cu năzuința necurmată de a constrânge realitatea să se supună canoanelor utopiei, ceea ce constituie fără îndoială cauza principală a acestei drame planetare.“

Așadar, încet, dar sigur, ajungem în România și la istoria violenței comunismului în țara noastră. Raportul Final elaborat de Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România (2006) arată că „Principalele trăsături ale sistemului comunist din România, care îl califică drept un adversar al principiilor democratice, au fost următoarele: • Domnia monopolistă a partidului unic • Distrugerea societății civile și omogenizarea forțată a populației prin atomizare și dispariția oricăror garanții constituționale ale libertății individuale • Represiunea generalizată și rolul central al poliției secrete (Securitatea) • Propaganda neîncetată și controlul absolut al *mass-media* • Îndoctrinarea populației cu dogma marxist stalinistă • Distrugerea economiei de piață • Lichidarea monarhiei constituționale și distrugerea statului de drept • Atacul sistematic împotriva proprietății private și distrugerea țărânimii prin colectivizare forțată • Controlul total al statului asupra mijloacelor de exercitare a violenței, adică procuratura, miliția, armata, grănicerii. Unul din scopurile centrale ale regimului comunist a fost anihilarea oricărei forme de opoziție, rezistență și disidență.“

Apropo de „anihilarea oricărei forme de opoziție, rezistență și disidență“, în perioada cât am fost procuror militar la Timișoara am lucrat în mai multe dosare penale din categoria celor intitulate generic *dosarele crimelor comunismului* și astfel am avut posibilitatea de a intra în contact cu violența comunistă, altfel decât prin lectură, prin analiza arhivelor sau prin vizionare de